

REDACTIA
Deák Ferencz-u. Nr. 20.

ABONAMENTUL
pentru Austro-Ungaria:
an 20 cor.
6 luni 10 cor.
3 luni 5 cor.
1 lună 2 cor.
de Duminică pe an 4 cor.
România și străinătate pe an
40 franci.

Manuscrise nu se înapoiază.

TRIBUNA

ADMINISTRAȚIA
Arad, Deák Ferencz-u. Nr. 20.

INSERTIUNILE:
de un șir garmond: prima dată 14
banii; a doua oară 12 banii; a treia
oară 8 b. de fiecare publicațiune

Atât abonamentele, cât și inserțiile
sunt a se plăti înainte în Arad.

Telefon pentru oră și semnal
Scrisori nefracate nu se primesc.

La luptă!

Ministrul Berzeviczy a dat la lumină
unul său privitor la schimbările ce vrea
să facă în legile școlare.

Vrea, întâiu de toate, să țină copil în
clasă până la vârsta de 15 ani, ca să fie
pe vreme mai multă a-i învăța unguerește pe
sârbi, Nemți și Slovaci.

A doua: vrea să îndsprească legile d'a-
sa fel, ca învățătorul român, sârb ori
maghiar neam dacă nu va arăta în școală
un zel cât cere ministrul — să-i facă pe
copilaș să știe unguerește cât mai de
bună — împotriva unui astfel de învățător
se ia măsuri aspre: să fie pedepsit și
dat afară din slujbă.

A treia: vrea să ne silească a da în-
vâțătorilor puțică peștin 800 coroane, ear
nu putem da, el e până la 800
în schimb să pusă mâna pe școală.

A patra, și asta-i mai isbitor: învăța-
numai așa va putea ajunge cine-va din
noștri, dacă: 1) va da examen de
știtul anului față fiind un trimis al mi-
nistrului, care va ști el să caute nod în
șnur; 2) dacă examen pentru a lua di-
ploma va face la preparandia (ungurească)
stat. Ceea-ce însemnează că în prepara-
ndia noastră ori se va propune și învăța
ungurește, ori se vor închide.

A cincia: pedepse grozave pentru pă-
râșii cari nu-și vor trimite copil la școală.

O primejdie mai mare nu s'a deslân-
șat asupra noastră. De aceea toți Românii
și cutremurat: nu de frică însă, ci de
trăzneala unui ministru care în acest chip
va să tragă dungă peste drepturi ce avem
scrise în lege...

Și hotărâri mari s'au luat pentru apă-
rerea școlilor noastre. Cel mai de frunte,
mai sus pus: Mitropolitul și Epi-
scopii celor două bisericii române se
dau la Budapesta, să spună stăpânirii
maghiare odată cu capu nu se învoesc să se aducă
pe vremea lege. Se vor duce, d'asemeni,
la M. Sa Impăratul să-l roage cu fii-
nă supunere a nu da vote sfetnicului Său
ne cerce în așa chip aspru.

Se înțelege, nu putem ști ce vor fi în stare
să sprăvi: asculta-i-va Berzeviczy, sfetnicul
Său și M. Sa simți-se-va îndemnat
să atragă El luarea aminte a ministrului
nu întindă așa tare coarda.

Un lucru știm însă: Românimea în-
vâțătorii lor cu dragoste și cinste fiască.
Și învățătorii lor să aducă liniște în sufle
și să se agrijorate.

Să lupta ne asteaptă, lupta îm-
potriva școlii năpraznic, fie: ne vom
datorii, și dacă stăpânirea va

aduce legi și fără voința noastră, să se știe
cel puțin, că n'am lăsat să ni-se ia, țără a-l
apăra, un singur drept... Ear dintre drep-
turi numai acele sunt perdute pe cari po-
poarele de bună voie le lasă!

Românii să dea însă cu acest prilej
dovezi strălucite că nu se găsește între ei
unul singur, cu atât mai puțin vre-o cor-
porațiune — sinod ori congres — care să
abzică de drepturi în ființă, să se supună fără
împotrivire măsurilor numai ministru inver-
șunat.

Să ne ridicăm, ca un singur om, cu
toții. Să se convoace sinoade și chiar con-
gresul național să fie convocat... Să se țină
adunări cu poporul și până la M. Sa să
îndreptăm cuvântul nostru.

Lumea întreună să știe că nu vom să
ne lăsăm batjocoriți d'un ministru șovinist
din cele afară.

Renta dela Brașov: Acum după-țe am
dat alarmă în privința celor ce se făptuesc cu
renta dela Brașov și mai ales după-țe am ridi-
cat vâul d'asupra pertractărilor dintre stăpâ-
nirea unguerească îndrășneată și Mitropolia ti-
midă, ca să nu folosim un cuvânt mai aspru,
— stăpânirea unguerească din Budapesta afla
necesar să între și ea în discuție, publicând în
„Budapesti Hirlap“ un comunicat.

Și acest comunicat întărește tot ce am scris
noi în articolul dela 14/27 Aprilie și d'atunci în-
coact și este, dimpreună cu cele scrise la 2/15
Maiu de gazeta brașoveană o dovadă mai mult
de nerușinea ziarului „Telegraful“, care îndrăș-
nise a desmînți ceea ce noi afirmam și stăpâ-
nii său știe bine de multă vreme.

Eată ce scrie adică „Budapesti Hirlap“
dela 17 Maiu:

„In cât privește trăgânarea asignării rentei
de anul trecut și anul acesta, asta se întâmplă
nu din cauza că guvernul ar excepționa so-
coteliile înaintate pe cei doi ani. Întârzierea plă-
tirii rentei, după cum suntem informați dela
ministerul de culte în genere nu-i din cause
politice și toată întârzierea nici nu e din cauza
ministerului“.

Va să zică și oficios se confirmă spusele
noastre că de doi ani guvernul întârzie cu plă-
tirea și că Mitropolitul a dat socoteli guvernului
unguresc, nesocotind astfel legea noastră auto-
nomă.

Și încă ceva: guvernul protestează că el
ar fi cauza întârzierii plătirii rentei. Dar atunci
cine e cauza? Vedit că guvernul acuză pe Mi-
tropolitul care nu a cerut destul de energic și
din vreme rentă ori că a înaintat socoteli ex-
cepționale.

Ori cum ar fi: conflict există, rentă pe
anul acesta nici până acum nu e dată, deși din
anul școlar mai este numai o lună.

Înțelegem de ce „Telegraful“ tace ca pe-
ștele.

EPISCOPUL ARADULUI DESPRE PROIECTELE LUI BERZEVICZY.

Primind pe redactorul ziarului „Aradi
Közlöny“ și venind vorba despre proiectul
de revisuire a învățământului elementar, cu
privire la examinarea preparandiștilor noștri,
P. S. Sa Episcopul I. I. Pap a zis:

— Asta socot că lovește în autonomia
noastră bisericăscă; Statutul Organic al nostru,
sanționat de M. Sa Regele, dispune cum să se
facă examenele de cualificațiune a învățătorilor
noștri și noi ținem cu toată hotărârea la această
lege. Dreptul de controlare al statului este asig-
urat și acum prin faptul că inspectorul școlar
regesc ia parte la examen și pune întrebări di-
recte candidașilor de învățători. De altfel observ
că în preparandia noastră elevii nu pot presta
progres în studii maghiare tot așa de îndestuli-
tor ca în celelalte, nici nu este lăsat să treacă
examenul de clasă.

Venind vorba despre politica națională
a învățătorilor, care de asemeni vrea Berze-
viczy s-o oprească, P. S. Sa Episcopul a zis:

— Nu știu ce înțelegi D-Ta sub politică
națională. Eu cu politica nu mă ocup, după cum
știi: am spus-o și cu prilejul instalării în scaunul
episcopesc — că nu m'am ocupat cu politica.
Dacă însă un învățător ajunge ales în vre-o cor-
porație (comitată ori comunală) ori că la a-
legeri votează într-o parte ori alta, sau că sprigi-
nește pe candidatul naționalist, eu așa cred, asta
se ține de drepturile lui politice în cari eu nu
pot opri.

Privitor la purtarea ca cetățeni a învâ-
țătorilor din Diecesă, a zis:

— Nu cred ca învățătorii celorlalte con-
fesiuni să fie cetățeni mai credincioși statului și
țării, ca cei români.

Că ici-colo pot să fie abateri, dar unde vei
găsi pădure fără uscături? Nu trebuie să judecăm
însă privind excepțiile.

Intrebat ce crede despre statificarea
școlilor confesionale, a zis:

— Ca prelat, păreriile mele în privința asta
nu pot fi îndoioase. Câtă vreme avem autonomie
bisericească întărită de M. Sa, nu putem sprigini
statificarea școlilor. Dar nu numai în virtutea
poziției ce ocup, dar și în virtutea convingerii
mele sunt contra statificării școlilor, pentru-că
instrucția poporului este în strînsă legătură cu e-
ducația religioasă și astfel și instrucția aparține
chemării bisericii.

Se înțelege că numitul ziar ungueresc
nu e de loc încântat de vederiile episcopului
Aradului. Cu atât mai mulțumiți sunt însă
fii pe care-i păstorește P. S. Sa. Când mi-
nistrul dă navală asupra școlilor noastre cu
atâta inverșunare, episcopii români trebuie
să se arate și ei hotărâți întru apărarea
așezămintelor peste cari au fost puși pă-
zitori!

Despre introducerea limbii românești în biserica Românilor.

Discurs rostit la 21 Martie (3 Aprilie) 1904
în ședință solemnă a Academiei române din
București

sub președinția
M. Sale Regelui
de

Ioan Bianu.

(Urmare).

Se încheie domnia lui Mateiu Basarab și încetează ecar activitatea literară bisericească timp de trei-zeci de ani, dar Românii păstrează cu stăruință în slujbile bisericești limba slavă, care în fața propagandei calvine va fi socotită încă mult timp înainte ca un semn caracteristic al ortodoxiei, ecar introducerea limbii populului în biserică va fi socotită și combătută ca o tendență protestantă calvinistă.

Activitatea literară religioasă se reîncepe, de astă dată în Moldova, de zelosul prelat și cărturar Dosofteiu, episcop la Huși și la Roman, apoi 15 ani Mitropolitul țării (1671—1686). De unde a venit acest prelat și unde și-a câștigat întâia învățatură nu știm; el avea însă multă știință de carte pentru acel timp și cultură polonă, așa în cât probabil este să fi învățat la Kiev sau pîntr'o mănăstire de aceeași școală. Dosofteiu a primit fără îndoială unele idei protestante; așa se explică faptul că dînsul, prin muncă grea de „cinci ani foarte cu osârdie mare“ a făcut în limba românească Psaltirea versificată, lucru cu totul protestant; și apoi că era cu totul câștigat pentru ideea de a introduce pe de-a întregul în locul celei slave limba românească în toată slujba bisericească.

Pentru realizarea acestei idei — pe lângă mai multe prețioase cărți de învățatură religioasă traduse și tipărite de dînsul — a fost tipărită și limba românească cărții Liturghiei; Liturghia la 1681, Ocine și psalmii; dar în vremea aceasta se începea o epocă prea trînsă se putea înlătura tradiția seculară.

Lucrarea cu rost se reia în Țeara Românească, în timpul celor două domnii, a lui Șerban Vodă Cantacuzino (1679—1688) și a lui Constantin Brâncoveanu (1688—1714), de doi mari Mînapoșii, Teodosie și Antim, și alți câți-va prelați cărturari.

Cuvîntarea M. S. Regelui Carol I

rostită la

Academia Română în 21 Martie 1904.

NICOPOLE

4

1396—1877—1902.

Reținut în Ungaria prin luptele sale cu Polonii și Venețienii, Sigismund năzuia totuși la această demnitate. Spre a-și susține candidatura, el avea nevoie de sprijinul sigur și credincios al Comitetului de Zollern, vechiul său tovarăș de luptă. În acest scop Sigismund îl imputernicește cu dreptul său electoral ca margrav al Brandenburgului, declarând că deși a amanetat această țară vărului său Jodocus, totuși și-a rezervat dreptul de vot. În urma silințelor Comitetului de Zollern, Sigismund este proclamat ales cu patru glasuri.

O parte din electori contestă însă alegerea și în urma unui nou scrutin Jodocus, margrav al Moraviei, este proclamat cu cinci glasuri. Moartea neașteptată a lui Jodocus lasă câmpul liber lui Sigismund, care este în fine recunoscut ca rege al imperiului, recăpătând tot odată și marchisatul de Brandenburg.

Mai mult ca nicădată noul împărat avea trebuință de sfaturile Comitetului de Zollern, bun cunosător în trebile imperiului; îl chemă dar la Buda și drept de recunoștință îl numește locțiitor al său în Brandenburg, cu însărcinare de ocărnuire.

La 1680 luminatul Mitropolit Teodosie reîncepe lucrarea, de unde a lăsat-o la 1651 Mitropolitul Ștefan, făcând un mic pas înainte. El tipărește cu cheltuiala lui Șerban Vodă una după alta trei cărți românești, Liturghia la 1680, Evanghelia la 1682 și Apostolul la 1683, cari se împart în dar în toată țeara, cu scop cel puțin tot atâta politic cât și bisericesc.

În fruntea „Liturghiei“ dela 1680 Mitropolitul a tipărit o minunată scrisoare de închinare către Domn, pe care o numește cu vorbe latine „Epistola dedicatoria“ și în care — după ce arată cât este de greu a se folosi cărțile în limbi străine — zice:

„Aceasta dar văzând și noi, că necum lipsește în limba noastră de a fi ca să înțelegă Nărodului, ce încă și mulți, de nu mai mulți Preoții, și alalt cîn beserecesc de a cunoaște orânduiala și țeremoniile ei cum a să sluji trebuie, și fiește care la vremea ei, de a se zice și de a se glăsu, putincioși nu sînt. Și mai vîrtos aciasta și den neînvățatură, și den neîntelégere limbii pogoară, care noao jalnic și plînguros lucru iaste într'atâta micșorare și călcare rodului nostru cestui rumănesc, carele odată, și elî numărat între puternicile neamuri, și între țarii oamenii să număra, fără acum atâta de supus, și de ocărât iaste, cât nice învățatură, nice știință, nice armă, nice legi, nice un obicei într'u tot rodul, ce să pomenéște astăzi rumân nu iaste, ce ca nește nemérnici și orbi într'un obor învîrtindu-se și înfășurându-se, dela streini și dela varvari, doară și dela vrăjmașii rodului nostru, cer și să împrumutéză, și de carte și de limbă, și de învățatură. O grea și durasă întâmplare!“

„Însă dar, ca de tot în praf și în cenușă lucrurile noastre să nu se ducă, drept că cât neștine va putea pentru-ca să ajute rodul și feliul lui datoriu iaste; și măcar o scântee către atâtea mii ale altora la focuri mari ce se vîd zgîndărînd, de-a lumina dentr'un tăciunaș cât de mic, încă neștine a o lăsa și a se lenevi de

măcar cât de puțin ar ști, lesne să se povățuiască, de a putea cunoaște, ce iaste a face, și a sluji. *Iară Liturghia toată a o prepune pe limba noastră și a o muta, nice am vrul, nice am cutezat, drept mărturisesc pentru multe alte pricini ce m'au împins, săvâi că și pentru scurta limba noastră ce iaste; o am făcut și pentru lipsa dascăliilor (cum*

Comitele de Zollern pleacă la 1412 în marchisat. Acolo găsește o stare vrednică de jale, o lipsă desăvîrșită de administrație, nesiguranța, locuitorii asupriți și prădați de către nobili, care sunt adevărații stăpâni ai țării. Comitele de Zollern își dă seamă de greua însărcinare ce a luat. Neascultat de nobilime, el e silit a începe în contra fiecăruia un adevărat războiu pentru a impune autoritatea sa. Represiunea, este neînduplecată, dar liniștea și ordinea sunt restabilite.

Tocmai doi ani în urmă, la 1414, Sigismund poate veni în Germania spre a urma lucrările marelui sobor dela Constanța, cerut de dînsul, pentru a pune capăt greutăților și certurilor izvorite din alegerea a trei papă de odată. Acest sobor ținu aproape patru ani.

În războiul dela 1877 pentru neatîrnare, vechia cetate Nicopole a devenit o poziție strategică de mare însemnătate în tot timpul luptelor dimprejurul Plevnei, căci ea a fost baza de operație a oștirilor aliate și punctul de legătură cu România.

Hotărîrea luată de armata rusească de a trece Dunărea între Șiștov și Nicopole impunea supravegherea de aproape a acestei din urmă cetăți. Pentru acest sfîrșit s'a concentrat o brigadă și trei baterii din corpul al 9-lea rusec la T.-Măgurele, unde se aflau deja stabilite șase baterii de asediu.

La 14/26 Iunie, în prezența împăratului Alexandru II, focul se începu asupra cetății Nicopole, care nu întărie a răspunde. În același timp toate bateriile de pe linia Dunării, dela Calafat până la Oltenița, deschid un foc viu ca prevestire a unei acțiuni serioase.

am zis) ce nu sînt întru ticălos rodul pentru neînțelegerea năroadelor, tîmbele și ce însemnează. și pentru neobiciaiul be noastre ce până astăzi, astăzi n'au ținut

Aceste mișcătoare cuvinte ale Mitropolitului Teodosie dela 1680 ne arată că nici cea fi încă vorba de a se scoate limba slavă din slujba bisericii și a se pune în locul ei limba românească.

Un hotărît pas înainte se face totuși, chiar sub autoritatea cuvîntului Domnului. La 1682 se tipărește românește Evanghelia, iar la 1683 Apostolul spre a se ceti în biserică de poporul. Însuși Domnitorul se pune om mește în fruntea acestor două cărți, și le dă în „dar pe la toate bisericile țării“. Despre Evanghelia zice Domnitorul: „Nevoit de am săvîrșit acest lucru dumneșfîntă această Evanghelia... poruncit-am lui nostru Iordachie Cantacuzino vel Ștefan o au îndreptat... alcătuiindu-se și sfintele spre mai aleasă înțelegere a limbii române, iar despre Apostol spune: poruncit-am țării și învățătorilor... de au tălcut sfîntă tură cea nouă spre bună înțelegerea a noastră“.

Șerban Vodă a introdus deci în biserică cetirea Evangheliilor și a Apostolului în limba românească, cari și ele se ceteau tunc slavonește.

Peste Carpați, după 1680, vedem totuși cărțile de slujbă bisericească prefăcute în românește, fără cantării slavone; așa vede nu atât din cele câte-va cărți tipărite îndemnul Calvinistilor, pe atunci încă în urmăni de putere (Ciaslovetul la 1681, Ciaslovetul la 1682, Moltivenica la 1687, Moltivenica la 1688) cât mai ales din cărțile manuscrise, cari mîer destul de mare ne-au rămas din acea vreme. Ciaslov, Octoih și altele. Acestea arată că pe acolo nu mai puteau face slujbe slavonești și începuse a le face românești. Cărțile traduse și scrise cu mîna mai ales

rară religioasă încetează aproape cu totul spre sfîrșitul secolului XVIII. Acea țară s'a păstrat în Țeara Românească, unde Brâncoveanu, urmînd lui Șerban-Vodă, întunece întru toate domnia acestuia.

În lunga domnie de 26 ani a lui Brâncoveanu s'au făcut în țeară mai multe tipări de cărți la Snagov, Buzău, Rîmnic, București.

La 15/27, Iunie, trupele rusești trec prin Flancul lor stîng, dincolo de Dunăre, ambele prin vecinătatea cetății Nicopole, impunându-le pînirea ei cât mai grabnică.

La 18/30 Iunie, Marele duce Nicolai scrie la Zimnicea că corpul al nouăteze este gata de a trece Dunărea și roagă ca să a patra română să ocupe Flămînda și Măgurele, unde va rămîne artileria rusească. La 19/1 răspund că al șaptelea regiment de artilerie, cari se aflau la Islaz, vor trece și se vor duce la Turnu; fac totuși oarecum zerve în privința întinderii prea mari a liniei și asupra necesității de a avea aceștia în mîna pentru o eventuală operație întreprinsă fat și Corabia. Tot-odată înștiințez pe țara despre eșirea lui Osman Pașa din înaintarea lui spre răsărit cu cinci-sprezece batalioane și două baterii.

La 23 5 Iulie, în urma unei noi cereri pornesc la Flămînda al cincelea de linie și al șaselea de călărași și o baterie.

La 26/8 Iulie, un regiment de Cazaci din Plevna, de unde gonesc pe Turci, pe număr; a doua zi însă câte-va batalioane alungă pe Cazaci și reiau Plevna.

În sfîrșit la 29/11 Iulie, corpul al nouătesc, acoperit de cavaleria sa, înaintează asupra Nicopole. La 1/13 Iulie, bateriile de asediu române dela Turnu, Flămînda și Turnu deschid focul asupra Nicopolei. Spre față avant-gardele rusești sosesc înaintea brigada de Cazaci ocupă drumul spre Plevna noaptea se așează baterii pe locuri acoperite.

au tipărit cărți bisericești, și de slujbă și de învățatură mult mai multe ca până atunci, mult mai mari și mai bogate. Atunci s-au tipărit în aceeași oră la noi, la Buzău, de Episcopul Mitrofan, și în unele cele mai în 12 volume și toate cărțile de slujbă ale ritului ortodox, în forma lor cea mai dezvoltată. În toate aceste cărți tipărite în anul 1698 — 1702, românește sunt tipărite numai arătările tipicului și cetirile. Evangelia, și postolul, și celelalte cetiri; iar toate cântările sunt ce auzea creștinul din gura preotului dela altar și dela cântărețul din strană, toate se roseau numai în limba slavă până spre sfârșitul domniei lui Brâncoveanu.

Dar iată un fapt interesant din acest timp, numai pentru că este izolat: un prelat progresist, foarte probabil neobositul cărturar și tipograf Antim Ivireanu, a voit să facă în românește serviciul cununiei unuia sau mai multor fiilor omnești, beizadele, cum se zicea atunci. A dus spre acest scop românește slujba logodnei a cununiei, adăugând la sfârșit o rugăciune deosebită spre a se rosti în fața Domnului pentru fericirea lui și a familiei domnești. Această rugăciune, frumoasă scrisă, se găsește lipită lângă un exemplar legat al cărții nespre Botez și Mirărită la 1651.

(Va urma.)

400 milioane pentru oștire.

În sinul Delegațiilor adunate la Budapesta s'a urmat de trei zile mari discuțiuni asupra proiectului de budget al armatei comune. Ministrul împărătesc a cerut nu mai puțin ca 400 milioane coroane, și atât între delegații austriaci cât și între cei maghiari s'au găsit că prea se cheltuiește mult pentru armată. Ungurii sunt mahniiți mai ales de cea mai mare parte din banii ce se cheltuiesc pe muniții se duc în Austria, deoarece acolo sunt toate fabricile cari fac lucrurile trebuincioase armatei.

Ministrul Pittreich a arătat că suma asta e neapărat trebuincioasă, deoarece trebuie să plătească multe de toate și împărăția nu poate să facă armată mare și bine îngrijită.

Delegațiunile au votat apoi, în cele din urmă această sumă.

Serbare mare în Nădlac.

Tinerimea universitară la Nădlac. — Producțiunea meseriașilor. — Țărâna brann.

Serbarea culturală ce se va da la Rușali în frunța comună Nădlac promite a fi un adevărat eveniment în viața noastră culturală. Pentru petrecerea în pădure și reprezentațiunea ce plănuiseră bravi Nădlăcani, meseriași și țărani, vor veni și studenții români universitari din Budapesta, cari, ca și la Ghioroc (inceputul a fost norocos!) vor cânta și declama și ei. Se vor aduna pentru acest prilej la Nădlac satele de pe toată valea Murășului dela Arad în jos. Vor veni din Bănat, până dela Banat-Comloș și Sân.-Miclăușul-Mare.

Meseriașii vor juca o piesă teatrală și peste tot, un program bogat se va întocmi și executa.

Deja s'a ales un comitet care să ducă la bun sfârșit totul. Iar dată fiind buna înțelegere și dragostea frățescă ce s'a sălășluit între Români d'acolo, este sigur că totul se va petrece așa fel, încât să mulțumească pe toți câți vor grăbi să mărească prin prezența lor succesul acestei serbări.

Din parte-ne felicităm cu dragoste pe fruntașii cari și în acest chip țin să țină în Români trează conștiința de neam.

Pentru nenorocii dela Aleșdi.

Dr. Mihail Popovici (Brașov), președintele „României Junce” din Viena, a trimis pentru ajutorarea nenorociților dela Aleșdi 500 coroane.

Fie ca pilda această să aște încă numeroși imitatori.

Războiul ruso-japonez.

După izbânzile de până acum strălucite, armata japoneză înaintează victorios pe întreaga linie deșertând mereu Mandșuria de Ruși. Astfel se vestește, că în izbânzi bo-

gatul general japonez Kuroki a ajuns deja în apropierea Mukdenului. Vestea asta a venit prin Londra, și dacă se adevărește, atunci în privința iuteții nici o armată nu se poate compara cu cea japoneză.

Vestea sosită ieri din izvor american despre pretinsa luptă decisivă dintre armatele dușmane printre știrile sosite azi nu se confirmă. Atâta însă reese ca sigur, că în cursul, deja în zilele astea se așteaptă în întreaga lume cu încordare mari evenimente. Aceasta probabilitate este întărită și prin împrejurarea, că trupele principale ale generalului Kuroki se află la o îndepărtare de 30 mile de Mukden, ceea-ce înseamnă un marș de câteva zile. Astfel o luptă crâncenă are să se întempele încurând.

Multe versiuni circulă și în privința numărului combatanților japonezi, cari operează spre nord-est de Mukden. O versiune sustine că numărul acestei armate se urcă la 60.000 luptători, cari cu toată truda eclerilor ruși n'au putut fi descoperiți unde se află.

Este cu putință că această armată înaintează dinspre nord către Mukden, iar o armată, constatătoare din circa 6 diviziuni cu 130—140.000 luptători grăbește dinspre sud spre Mukden, pentru a ataca pe Ruși dela spate.

Londra, 18 Maiu. Daily Maily vestește, că Japonezii după un bombardament de mai multe zile au ocupat orașul Dalni.

Petersburg, 20 Maiu. După un raport oficial, armata rusească a părăsit de trei zile cetatea Niucivang, retrăgându-se din fața Japonezilor cari înaintează cu o putere mare. Se crede că 200.000 este numărul Japonezilor cari au și ocupat cele mai însemnate locuri din Mandșuria. Rușii pustiesc tot de unde se retrag.

Tokio, Adm. Togo vestește, că nămintea portului Arthur încrușișătorul Hatzuge s'a ciocnit din cauza negurei cu încrușișătorul Yosimo, care s'a scufundat. Numai 90 marinari au fost scăpați. În ziua aceeași Hatzuge atingându-se de o mină, de asemenea s'a scufundat. 300 soldați au fost scăpați.

recrutară de pământ. A doua zi dimineața, din ambele părți armatele turcești și două tunuri aruncă ghiulelele lor asupra Nicopolei. O divizie a corpului al 9-lea înaintează spre valea de la Smei și, în urma unei lupte înversunată, ocupă aceste dimprejurul cetății precum și podul de peste râul Osmia. Turcii se retrag spre Nicopole, lăsând în stăpânirea Rușilor înălțimea dela Samovit. Dela răsărit, o brigadă de infanterie, susținută de cavalerie, atacă retrășamentele înaintate cu cetățile viociune, în cât Turcii, după o bărbătească împotrivire, sunt siliți a da înapoi spre cetate, unde se află ast-fel încunjurată din toate părțile și strinsă de aproape. Noaptea pusese capăt acestei lupte sângeroase, la care infanteria și cavaleria române participase cu un foc viu, mai ales în momentul retragerii Turcilor din poziția dela Samovit. Seara înștiințez iarăși pe marele duce că o nouă coloană turcească de două-zeci și cinci de batalioane cu cavalerie a eșit din Vidin mergând spre Rahova.

La 3/15 Iulie se hotărîse luarea cetății cu forța și de dimineața tunurile bubuiau din nou spre a pregăti asaltul, însă comandantul cetății ridică steagul alb pe meterez. Focul încetă și un parlamentar oferă predarea sub condiția liberei retrageri a trupelor turcești. Cererea fu respinsă și comandantul silit a se închina voinței învingătorului. Doi pași și șapte mii soldați, dintre cari trei sute răniți, depuseră armele, șese scuturi, o sută-trei-spre-zece tunuri, peste zece mii puști și două monitoare fură cucerite.

Armata rusească perdă în această luptă un general, treizeci și unul ofițeri și o mie două

sute șeptezeci și nouă oameni. Turcii aveau aproape o mie morți.

Prin înlesnirea ce a dat operațiunilor ulterioare, căderea cetății Nicopole poate fi privită ca unul din cele mai însemnate evenimente ale războiului.

La 8/20 Iulie ni-se cere ca trupele române dela Turnu-Măgurele să ocupe Nicopole și ni-se arată dorința sa ca prizonierii Turci să fie escortați de călărași până la cea mai apropiată etapă rusească. Aceste propuneri nu sunt primite. Tot la 8/20 Iulie o divizie a corpului al nouălea are o luptă crâncenă la Plevna și e silită a se retrage spre Nicopole cu o pierdere de șeptezeci și cinci ofițeri și peste două mii oameni. Plevna era ocupată de trupele lui Osman Pașa, despre a cărui plecarea din Vidin anunțasem pe marele duce Nicolae.

La 11/23 Iulie primesc o nouă cerere din partea împăratului Alexandru pentru ocuparea cetății Nicopole, spre a face disponibile trupele rusești de acolo. La 13/25 Iulie aceasta cerere este reînviată și primită.

La 17/29 Iulie, cei dintâi ostași români pun piciorul pe acest pământ, unde luptase Mircea cu aproape patru veacuri înainte. Regimentele al cincilea de linie și al patru-spre-zecelea de dorobanți, cu al treilea și al patrulea de călărași, trec Dunărea la Turnu-Măgurele și se aseară și sunt primite cu toate onorurile de generalul Stolipin, comandantul cetății Nicopole. Regimentele al patru-spre-zecelea de dorobanți și al optulea de călărași ocupă orașul, un batalion din al cincilea de linie păzește podul de peste râul de la Rahova, iar celalalt batalion din al cincilea de linie

Regimentul al treilea de călărași este trimis înainte, însărcinat cu serviciul de recunoaștere. Trecerea acestor trupe din divizia a patra pe teritoriul Bulgariei s'a admis, cu condiția ca ele să rămână sub a mea comandă și cu dreptul de a dispune de ele ori unde vom avea trebuință.

La 19/31 Iulie se ivește o nouă ciocnire între două corpuri de armată rusești și trupele lui Osman-Pașa. Lupta fu înversunată și vitejească din ambele părți; spreseară bătălia era pierdută pentru Ruși, cari sunt siliți a se retrage; o sută șeptezeci ofițeri și șapte mii oameni rămân pe câmpul de luptă. În aceeași seară târziu, primesc o depeșă a Marelei Duce Nicolae, prin care mă roagă a trece grabnic Dunărea cu toată armata spre a veni în ajutorul trupelor amenințate. Se dă diviziei a patra ordinul de a se concentra la Nicopole și de a sprijini armata rusească unde va fi nevoie.

La 22/3 August înștiințez pe Marele Duce că, cu toate greutatele unei schimbări a liniei noastre de operație, o voi muta, și că sunt gata a coopera cu trupele sale pentru luarea Plevnei, devenită o primejdie permanentă pentru armata imperială. Podul pentru trecerea Dunărei va fi stabilit între Izlas și Corabia. Cer însă un răgaz de 8 zile pentru pregătiri și intrarea în acțiune.

La 23/4 August, Marele duce îmi mulțumește că am pus divizia a patra la dispoziția sa, cerându-mi și pe a treia. Fiind informat că nici o acțiune serioasă nu va fi începută înainte de sosirea a șase divizii nouă din Rusia, am în răspunsul meu.

(Va urma.)

UN IUBILEU.

Publicăm mai la vale invitarea—program, intrată la redacțiunea noastră, din care se vede că preoțimea și poporenii protopresbiteratului Mehadiel, profitând de ocaziune, s'erbătoresc pe vrednicul lor protopop, pe on. domn *Mihail Popovici* din incidentul împlinirii unui serviciu de 30 ani de protopopie.

Activitatea dezvoltată de acest binemeritat bărbat al neamului nostru dela începutul carierei sale publice, participarea acestui veteran servitor al bisericii noastre la toate luptele, mișcările și manifestațiunile mai însemnate din viața noastră bisericească, școlară și națională din ultimii 40 de ani, e cunoscută întregului public românesc, și cu deosebire cetitorilor «Tribunei» de odinioară și de acum, așa, că în sărbătorile puse la cale noi vedem un act de pietate și adâncă venerațiune, ce-l sevrșesc credincioșii tractuali față cu persoana harnicului lor șef, sărbătorindu-l în mod demn de poziția ce o ocupă numitul domn protopresbiter în sinul bisericii și al neamului nostru.

După informațiunile primite, d-nul protopresbiter *Mihail Popovici* încă în 24 Noiembrie a. tr. a împlinit 30 de ani, de când stă în fruntea tractului grăniceresc al Mehadiel.

Din considerare însă, că acest dat cade postul Crăciunului, când, după așezămintele bisericii noastre nu pot avea loc petreceri șgomotoase, împreunate cu cântări pro-ne și muzică, inițiatorii sărbătorilor au pus menul lor pe ziua de 10/23 Maiu a. c.

Toți acei prieteni, stimatori și cunoscuți numitului domn protopop care au din vorbire de seamă, sau din voia lor, n'au primit invitațiunea comitetului arangia biletului, binevoească a se prezenta la scasta de invitați.

Tot din acest incident, precum și din contribuțiile preoților tractuali, o sumă de 1000 cor., în amintirea acestui eveniment din viața tractului, care fundamentează va purta numele *Mihail Popoviciu*, și

despre menirea căreia va dispune iubilantul după consultarea unei comisii, designând de d-sa din sinul preoțimei tractual.

Acți dăm loc invitațiilor lansate de comitetul arangiator :

Veneratul nostru șef tractual, binemeritul protopresbiter al tractului Mehadiel, p. o. domn *Mihail Popoviciu* la finea lui Noembrie al anului trecut a împlinit 30 de ani de serviciu ca protopresbiter.

Această împrejurare a dat ansă și prilej bine-venit clerului și poporului gr.-or. rom. al acestui tract, ca, în justa apreciere a meritelor realizate de susnumitul domn protopresbiter în restimpul indicat atât pe terenul bisericesc-scolar, cât și pe cel național românesc, să-și manifesteze simțemintele sale de venerațiune, iubire și grațitudine în mod sărbătoresc și demn de persoana, ce voim s'o sărbătorim.

Terminul comemorării acestui considerabil restimp jertfit binelui obștesc e ziua de 10/23 Maiu a. c.

Comitetul aranjator instituit din acest incident a stabilit următorul

PROGRAM :

- 1). În presara zilei de 10/23 Maiu la orele 9 conduct cu torțe și iluminarea malului dunărean din fața locuinței domnului protopresbiter prin aranjarea de focuri artificiale.
- 2). Serenadă, dată de Reuniunea de cântări din Bozoviciu
- 3). Salutarea iubilantului din partea tractului.
- 4). În ziua de 10/23 Maiu serviciu divin cu predică festivă la orele 9 $\frac{1}{2}$ a. m. Răspunsurile le va executa reuniunea de cântări din Bozoviciu.
- 5). La 11 $\frac{1}{2}$ ore recepțiunea delegațiilor.
- 6). La 2 ore p. m. banchet în restaurațiunea dela otelul „Regele Ungariei”, de cuvertă 4 coroane.
- 7). La 4 ore p. m. petrecere poporală în curtea bisericii gr.-or. rom.

acei p. l. domni esteri, cari doresc parte s'au numai la festivități sau atât la sărbătorile, cât și la banchet, sunt poștiți a-și împărtăși dorința apriat la același presidiu al comitetului parochial până Duminecă în 9/22 Maiu la orele 12 din zi — cel târziu, ca să se poată prezenta încă la timp — măsurile necesare în privința cvartirării și a vuptuirii.

Orșova, la 3/16 Maiu 1904.

În numele comitetului arangiator :

Constantin Dure, Gheorghe Tatu, Pavel Durescu, Mihail Costescu, preoți.
Dr. Ioan Popoviciu, Gheorghe Ioanovici, Dr. Vel Chimbir, Ioan Popoviciu, mireni.

Vorbirea Contelui Goluchowsky

Budapesta, 17

Contele Goluchowsky a făcut astăzi vizita la Budapesta, expunerea următoare a comisiunii de delegațiune a

În general, situațiunea politică de aici încercat de atunci vre-o schimbare care să de a fi menționată; și dacă voi spune că în țările noastre nu și-au avut sorgintea de cât unii cător-va politicieni de ocazie și agitatori. Astăzi, față cu atitudinea înțeleaptă, energică și stăruitor favorabilă menținerii alianței, vernului regal actual, aceste fapte aparțin tului, și întrederea mea de curând cu nistru al afacerilor străine al Italiei la Astăzi n'a putut de cât să mă întărească în convingerea că grija menținerii raporturilor intime și de încredere între noi și regatul vecin este așa de înalt apreciată în cercurile dirigente politice din Roma ca și la noi, și că, la Roma cum și la noi, există convingerea că astăzi turii trebuie să păstreze caracterul reciprocității și rămaie la înălțimea misiunii lor atât de înaltă.

Schimbul meu de vederi cu E. S. d.

voastră.

Acei p. l. domni din loc, cari doresc a participa la banchet, sunt poștiți a se însinua la președintele comitetului parochial gr.-or. din loc, dl *Gheorghe Ioanovici* comerciant, până Vineri în 7/20 Maiu la orele 12 din zi — cel târziu ;

aceia prin care din toate părțile, se încearcă de a se asigura pacea folositoare a situației continentului nostru.

Aceiași tendință a provocat aranjarea, dintre Anglia și Franța și care are de consecință aplanarea mai multor chestiuni în litigiu și se prezintă ca un nou inel al lanțului de

NAPOLEON BONAPARTE.

(Urmare).

Indignarea primului conzul a fost nemărită, când fu informat despre descoperirea inspiratiei. Voia să dea un exemplu înfricoșător conspiratorilor cu nume așa de frumos înător, dovedind că mâna lui răsbunătoare unge nu numai plebea, ci doboară și pe căpeteniile cele mai înalte. Principii regali stău în legătură cu asasinii, și unul din ei, prin-l Enghien aștepta semnalul la frontiera țerei, pe teritoriul de Baden. Bonaparte nu luă în seamă violarea teritoriului străin, ci îl prinse acolo, unde îl găsi și ducându-l în castelul dela Vincennes, unde prințul deși nu era tocmai așa tare vinovat fu citat înaintea tribunalului militar, condamnat și împușcat.

Georges și o parte a complicilor fură executați. Ceilalți au fost grațiați de Bonaparte. Pe Moreau îl exilară pentru totdeauna din Franța. Pichegru se sinucise în închisoare.

VIII.

Inființarea împărăției. Napoleon și armata. Plebiscitul. Papa la Paris. Incoronarea. Omagiile senatului și a casei deputaților.

Conspirațiile royalistilor în loc să slăbească, încă au mai întărit domnia lui Bonaparte. Persoana sa reprezenta noua situație a lucrurilor

de stat. „Cât timp voi trăi eu,” zicea marele om, „nu-ți de ce să v'ameț; dar care o să vie după mine, ori-cine va fi alesul de șef al statului, va fi slab pentru a rezista Bourbonilor. Numai singură succesiunea e în stare ca să împedecă ivirea contra revoluțiunei“.

Așa-dar Bonaparte ajunse la punctul, unde a schimbat deja și forma exterioară a instituțiilor republice, dând întregului stat o altă înfățișare. Rudeniile și partizanii săi credincioși lucrau încă de mult spre acest scop și își dădeau silința pentru a împrieteni opiniunea publică cu idea monarhică. Agitau pe față în favorul lui spunând, că întâiul conzul ar trebui să aibă nu numai putere, ci și titlu princiar. Vechii partizani ai republicei, cari au figurat pe vremea revoluției, se grăbiră în raptul capului a-și denega ideile de odinioară, și în 18 Maiu 1804 senatul decretă înființarea împărăției pe viață.

Conzului Cambacères predete în mod solemn colegului său diploma, prin care acesta deveni domnul foștilor săi colegi: Cambacères și Lebrun. Când acest dintăiu întinse lui Bonaparte însemnatul act, rosti următoarele cuvinte: „Poporul francez s'a bucurat secolii în întregi de privilegiurile domniei ereditare până când în direcția opusă a făcut experimente scurte, însă triste. Revine deci în urma unei chibzueli libere și bine gândite la calea mai potrivită pentru spiritul său. Se îngrijește de generațiunile viitoare și depune soartea fericirii sale în mâinile urmașilor Majestății Tale“.

Pentru serviciile sale însemnate Cambacères fu recompensat de Napoleon prin titlul de

cancelar-general. Al treilea conzul, Letare primi demnitatea de primul păzitor al țării.

Voind să molcomească totodată și pe noua republicană, Napoleon accentua, că forma nouei dinastii nu e decât continuare a revoluționare. Ca și când împăratul ar fi menător întâiului conzul numai că e prim-parcian al republicei, cel mai bun între egali înaintea cu toate acestea nu putu să ademenească adușii luptători ai libertății; Carnot, asu dintre adversarii săi politici, îl atacă și în însă puțin erau cei, cari urmau exemplul său. În senat se găsiră numai trei bărbați, cari feceră fost în contra monarchiei. Vechii membri ai conventului, eroii de odinioară, deveniră și la papuși la curtea împărătească.

Armata primi cu bucurie schimbarea și drept, că erau și aci și aci încă mulți oameni superiori cu sentimente republicane, între care se numărau chiar și câți-va generali, dar în acestia se plecară în fața puterii destinioase apoi mai simțeau și oareș-care mândrie, ca camarad de a lor s'a putut ridica la așa înălțime și ambiția legă pe mulți de Napoleon și încolo mai ales ajunse rolul principal în viața lor, a credincioșilor soldați. A doua zi ridicarea la dignitatea de împărat Napoleon aduse aminte de vechii lui camarazi și de marșali pe generali cari s'au distins în țară. Berthier, Murat, Moncey, Jourdan, sena, Augereau, Bernadotte, Soult Brunet, nes șcl. fură cei dintăiu.

Prin înființarea legiunii de onoare deja de mai demult teren liber pentru viața

mentări destinate a strânge mai mult unirea pacienților a puterilor europene.

Orî-cât de îmbucurătoare să fie aceste fapte cari se petrec în apropierea noastră cea mai imediată, trebuie, cu toate acestea, de constatat pe de altă parte că situația în extremul orient se întuneacă din ce în ce mai mult. Conflictele foarte adânci de interese au provocat în acea parte a lumii o luptă tot atât de deplorabilă din punctul de vedere umanitar, pe cât și de amenințătoare pentru chiar aceia cari nu participă la densa în mod direct, și aceasta din cauza duratei sale ce nu s'ar putea circula în acest moment și față de depresiunea generală economică care va urma.

Pe lângă lipsa de siguranță meren crescândă ce se ivește cu ocazia unui asemenea conflict pe lungă durată, se mai asociază încă o stagnațiune inevitabilă în comerț, mai ales față de extensiunea insolită pe care beligeranții au obiceiul de a da astăzi cuvântului de contra-bandă de război, ceea-ce exercită o astfel de influență asupra comerțului internațional, în cât trebuie să ne întrebăm nu fără dreptate dacă n'ar trebui să punem capăt pe viitor acestui inconvenient resimțit de mai multe părți și aceasta prin un acord reciproc al puterilor cu privire la oarecari norme restrictive. Această sarcină trebuie totuși să rămâie rezervată pentru un moment mai potrivit.

În ce privește atitudinea monarhiei noastre în acest conflict, este cunoscut că aceasta a proclamat neutralitatea sa absolută, a cărei menținere strictă va forma obiectul eforturilor noastre încetate. O atitudine identică a fost observată de toate celelalte puteri, astăzi pe cât preveștile omenești pot să se realizeze, se poate afirma că lupta va rămâne localizată și că nu va atrage după dânsa alte complicațiuni pline de primejdii.

Progresele făcute de acțiunea noastră de reforme în Balcani în acest din urmă timp pot numite favorabile și îmbucurătoare. Cu toate greutatețile continue ce le întâmpinăm la fiecare

Ofițerii străini, cari s'au dus la posturile ce s'au desemnat, se ocupă cu activitatea de înălțarea ce li-s'a încredințat și se nădăjduiește că, într-o vreme nu prea depărtată, se va putea vedea rezultatele tangibile ale muncii ce au depus. Este dela sine înțeles că această țintă nu se poate atinge decât cu încetul. În prima linie se

stăruirea celor ambițioși dând astfel o lovitură strășnică egalității republicane. Impăria noastră acum alte instituțiuni monarchice, și mai noi. Trebuia să se grupeze împrejurul tronului o aristocrație aleasă. Cuceririle revoluțiunii dispărură una după alta, pas de pas.

Trebuie totuși să recunoaștem, că Bona-parte a dat și acum dovadă, că-și pleacă fruntea înaintea voinței poporului, când se supuse votului de plebiscit lăsându-l să decidă definitiv asupra înființării de regim monarchic. Dar aceasta fu cea din urmă concesione suveranității poporului. Trei milioane cincisuteșaptezeci și nouă de cetățeni votară cu „da“. — Napoleon voia acum să îndestulească și prejudiciile bătrânei Europei. Își dădu deci toată silitința ca să apară în societatea celorlalți prin principi ca semenul lor, ca unsul lui Dumnezeu. Încoronarea dorea să se întemple cu o pompă neasemănată și-și exprimă dorința, ca papa să devină în persoană spre a-l încorona, ca și odinioară la încoronarea împăratului Carol cel Mare.

Trad. după Aldor de: *Mircea*.

(Va urma).

va căuta a se reorganiza corpurile de jandarmerie existente în centrele vilaietelor numite macedonene și aceasta pentru-că înainte de toate nu se poate cere dela atașajii nostri militari ca ei să-și desfășoare activitatea simultan și cu aceeași exactitate pe întregul teritor, și apoi pentru-că din cauza împrejurărilor locale este imposibil de a angaja în același timp și ofițeri indigeni capabili, în număr necesar pentru executarea proiectului întreg de organizare.

O atenție particulară se va da circumscripțiunilor septentrionale din vilaietul Kosovo, în care populațiunea creștină este amestecată cu cea albaneză și unde multe măsuri trebuiesc luate pentru a face posibilă locuirea împreună pacinică a acestor două rase cari se războiesc neîncetat.

Nu este de loc nevoie de a releva că, cu toată importanța ce noi atașăm dezvoltării acestei părți importante a administrațiunii interioare, suntem decisi de a urmări cu o nu mai puțină stăruință și energie executarea integrală a tuturor celorlalte puncte din programula del Muerzsteg, fără a ne lăsa să fim opriți prin piedici ce am putea întâlni pe drumul pe care am plecat acum. Ca și Rusia, noi considerăm ca o datorie de onoare de a împlini în mod complet misiunea care ne-a fost încredințată de marile puteri europene și putem spera că Turcia nu va continua de a face dificilă această sarcină cum din nenorocire ea a procedat prea adesea orî până acum, în orbirea sa de a nu-și cunoaște interesele sale cele mai vitale. Trebuie să se știe și mai ales să nu se mai înșele la Constantinopol că nici o reducațiune din punctele programului nostru nu se va putea obține prin expedientele obicinuite. Activitatea noastră nu se va micșora negreșit; este sigur că nu ne vom odihni cât timp programul nu va fi executat în toate amănunțele sale și cât timp funcționarea regulată a instituțiilor create nu va fi garantată. Dacă poarta turcă a fi liberată foarte curând de această presiune, ea trebuie să ne ajute în mod sincer și leal și să contribuie din partea sa în mod cinstit pentru-că îmbunătățirea situațiunii prin mijlocul reformelor să se producă.

supra unei operațiuni cile cari formează obiectul programului del Muerzsteg cari păstrează la mod complet integritatea Turciei. Ar fi, în adevăr, o curioasă orbire din partea Porței de a nu se lăsa a fi convinsă, și de a asculta mai mult câți-va agitatori și delatori cari și-au făcut o profesiune profitabilă de a răspândi sistematic șgomote fără nici un sens, invențiuni și calomii fără a ține socoteală de interesele vitale ale imperiului otoman și de consecințele fatale cari rezultă. Un astfel de procedeu ar fi cu atât mai vinovat acum, cu cât în urma recentei convențiunii cu Bulgaria în urma atitudinii corecte a guvernului sârb, față de uneltirile bandelor — last not least — în urma liniștirii spiritelor la populațiunea autohtonă, grație acțiunii din ce în ce mai simțită a reformelor, s'a creat o situațiune care, contrar temerilor ce se puteau avea încă acum câte-va luni, pare cu totul propice a favoriza, și a accelera opera în curs de execuțiune.

Dar nu este vreme de pierdut; și de aceea îmi place a nădăjdui că Turcia va sfârși prin a înțelege în mod precis că lucrăm cu serioșitate, cu sinceritate și în mod dezinteresat în interesul propriilor sale conservări și consolidări, menținând cererile noastre cu stăruință și tărie a ne abate dela linia noastră de conduită.

D'ale învățătorilor.

Carei-Eriu.

Spre întinderea șesului cel mare în comitatul Sătmariu spre r. meazăzi în vecinătate cu c. Selagi e situată comuna Istrău, în care se vede înălțat un turn cu signalul sfintei cruci; care ne arată că în acel sft. locaș vestește cuvântul lui D-zeu un tiner preot zelos M. On. D. Dr. Lauran Paul care a studiat la vatra iubirei, a științelor, în străbuna cetate Roma.

În acea comună ziua de 12 a. l. c. st. n. a fost o zi de sărbătoare unde învățătorii au ținut adunarea filială Carei-Eriu în localitatea zidului școlii și o zi de suveniră văzând doi tineri bravi, conducătorii poporului român cari au primit corpul învățătoresc cu cuvântul „Bine-ți Venit“ manifestând și iubirea ce o nutresc față de națiune și de limbă.

La orele 8 dimineața corpul inv. rom. adunat la școală din cari au lipsit 5 de unde o comisie de 2 persoane a fost trimisă pentru însinuare la parohie, la orele 11,9 sa început s. liturgie prin M. O. D. parochul local pentru cari sutlete a adormiților colegi în domnul s'au ridicat și părăstas. — Cântările au fost executate de cor. elevilor școlarii condus de Dl inv. local I. Rațiu. După s. liturgie tot corpul învățătoresc a făcut visita M. On. D. paroch local. La orele 10 ne-am adunat în sala spațioasă a școlii române unde Domnul președinte Georgiu Pteancu a deschis ședința prin o vorbire frumoasă și pătrunzătoare. A urmat propunerea D-lui I. Rațiu „Introducere în scriptologie cu cl. I.“ care unanim s'a primit de bună. După desbaterea propunerilor mai multor obiecte diverse în fine s'a decis ca adunarea filială se va ține în comuna Geni. La adunare au luat parte M. O. D. par. local, M. O. D. V. Leșian paroch în S. Miclăș, Dl I. Sturdza inv. pensionat în Domahida și Dl Emiliu Popp inv. în Vasad ca oaspeți, și interesați, și mai mulți poporeni. În fine Dl președinte încheie adunarea prin o vorbire frumoasă, ear M. O. D. V. Leșia fost profesor ne-a explicat din Geografie despre glob, care cu multă atențiune a fost ascultată.

La ora 1 d. a. a urmat prânzul comun la masă Dl coleg I. Rațiu care cu o iubire și dragoste frățescă și ospitalitate n. așteptată ne-a primit. Intre discursuri Dl președinte G. Pteancu a toastat pentru Majestatea Sa Regele. M. O. D. V. Leșian pentru Ilustritatea Sa Dr. D. Radu episcop. A urmat mai multe toasturi dintre care e de amintit și M. O. D. paroch local Dr. D. Lauran Paul. După terminarea prânzului, tot corpul s'a departat cu acele simțăminte plăcute ca în viitor bunul D-zeu să ne ajute cu toții dimpreună să ne vedem earășî întruniți întru acel loc unde se îndeplinește chemării spre înflorirea și înaintarea școlii noastre școlare față de ș. ne.

Știri.

Lupta culturală în Franca. Ziarul „Radical“ scriind asupra notei de protestare a Vaticanului, declară, că necondiționat va pune la ordinea zilei chestia separării statului de câtră biserică. Alegătorii francezi vor avea în 1906 cu ocaziunea alegerilor generale pentru cameră să decidă în afacerea asta.

Ziarul „Echo de Paris“ opinează că nota guvernului francez va sosi la timp la cunoștința ministrului president italian, care va putea usa de ea, vorbind despre Roma și apucăturile congregațiilor.

Nunțiatură la Berlin. Din Roma se telegrafează ziarului „Berlinez Tageblatt“ că în cercurile Vaticanului abstau dela înființarea nunțiatului papale la Berlin.

Visita lui Loubet în Spania. Lui „Berliner Tageblatt“ i-se vestește telegrafice din Madrid, că presa clericală pretinde ca regele să nu primească visita lui Loubet, care a ofensat pe pontifice. În Madrid a produs mare senzație faptul, că papa a primit pe don Carlos foarte cordial, ceea-ce ar semna, că Vaticanul voește să facă presiune asupra regelui spaniol, ca acesta să nu primească pe Loubet și că nici regele să nu facă vizită la Paris.

Italia și Austro-Ungaria. Ziarul „Patria“ ocupându-se cu exposeul lui Goluchowski rostit în delegațiunea austriacă

declară, că este superfluu a se explica aceste declarațiuni, fiind foarte clare. Scopul comun al Austro-Ungariei și Italiei în Balcani referitor la statul quo și menținerea păcii este a se circumscrie precis și conștientos. »*Patria*« remarcă privitor la desvoltările ministrului de externe, că aceste, relative la politica comercială a Austro-Ungariei dovedesc aceea dorință sinceră a guvernului austro-ungar, ca între ambele state să se facă o înțelegere fără jignirea gravă a intereselor ambelor țări.

Nota de protestare a Vaticanului și opiniunea publică franceză. Din Paris se telegrafează, că nici acum nu a dispărut penibila impresiune, ce a făcut nota de protestare a Vaticanului. Presa guvernamentală mereu se silește să calmeze indignarea accentuând că lucrul principal este să se evite denunțarea concordatului. Visita președintelui francez a fost un interes de stat, pe lângă care ori-ce alt interes a trebuit hotărât să dispară. După »*Rappel*« partea aceea a notei Vaticanului, unde se amenință cu revocarea nuntului papal, se cuprinde numai în nota trimisă celorlalte puteri, lipsind pasagiul acesta din nota trimisă guvernului francez.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 20 Maiu 1904.

— **Binecuvântare cerească** s'a reversat erî asupra pământului. După o secetă de aproape o lună și după o căldură ca de vară, încât era primejdie să se usuce tot, erî pe când credincioșii bisericii române în ceie mai multe sate erau cu litia, s'a deschis ceriul și o ploaie măruntă și deasă a căzut până azi dimineața, ear cerul ș'acum e acoperit cu nori de ploaie. E o bucurie nespūsă între oameni!

— **Rătăie mare s'a încins** Duminecă între câți-va feciori din Micălaca și între geandarmi. Unul dintre voinicoșii cu pene a fost scărmanat bine. A fost la fața locului procurorul Dr. Meszlényi, care sperăm: va spune geandarmilor să se ferească în viitor cât se poate de mult a provoca ciocniri cu poporul și a prea face pe viteji când nu este de lipsă.

— **Congres internațional.** Cătim în »*Secolul*« în luna Septemvrie se va ținea la Berlin un nou congres internațional de dermatologie.

Din Partea României va participa dl profesor Dr. Victor Babeș.

— **Noartea unui istoriograf englez.** Profesorul York Powel a murit la Oxford. El urmă lui Fronde la catedra de istorie dela universitate. Powel era un spirit vast, aproape universal. Principalul său titlu de glorie sunt cercetările și descoperirile pe cari le-a făcut în Sage, din istoria primitivă a rasei de nord. York era socialist și imperialist.

— **Bravurile războiului.** Acesta va fi titlul cărții mai noi a lui Tolstoi, la care lucrează acuma cu mare sirguintă și multă voie de muncă celebrul scriitor. Nu de mult un prietin al său l-a cercetat la moșia sa din Iasnaia Poliana, unde a aflat pe renumitul filosof rus sănătos și bine dispus.

— **Acastă carte, a zis Tolstoi, o consacrez războiului ruso-japonez.** Las să o cetească omenimea, să vadă ce sunt bravurile războiului și să se umple de oroare.

— **Căci doară și D-ta ai luptat când-va** — a răspuns prietenul său.

E drept — replică rîzînd Tolstoi, și eu am purtat când-va sabie. După aceea am depus-o mult timp a zăcut într-o odaie unde-va, până-ce o rudenie mi-a cerut-o drept suvenir. I-am și dat-o cu multă bucurie. Fără religione, fără credință nimic nu poate reuși. Oamenii sunt așa un fel de fereștrute, prin cari privește înțelepciunea divină pe pământ.

— **Marele duce Cyril, cel care în chip așa de minunat a scăpat viu când cu aruncarea în aer a panteratului »Petru-pavlovsk«, după-cum se telegrafează din Petersburg, s'a însănătoșat deplin și în curînd — se va însura.** Țarul și-a dat adică învoiala să ia în căsătorie pe marea ducesă de Hessen, despărțită de bărbat, pe care Cyril o iubise de mult, dar Țarul nu-l lăsase să se cunune cu ea.

— **Statua lui Mommsen.** După-cum se știe s'a lansat o listă de subscripții pentru ridicarea unei statue lui Mommsen. S'au adunat până acum peste 80.000 marce.

— **Poporul rus și războiul.** Massa poporului rus primește ce e drept informațiuni despre război, ce face atâta pustiire în orientul îndepărtat, dar nici idea n'are despre cauza adevărată a vărsării de sânge. Cel mai mulți dintre popor nici aceea nu știu unde se află Japonia, și mărturisesc că despre această țară până acum nici n'a auzit nimic, ba sunt chiar comune, cari cred că Japonezii sunt niscar — insecte. Nu de mult un colaborator de ziar a făcut o călătorie prin Rusia, pentru a-și procura informațiuni imediate asupra dispozițiunii generale a populațiunii. În unele comune poporul s'a exprimat în modul următor despre actualul război:

— **De aceea este să lupti atât de greu cu Japonezii, pentru-că nu se pot vedea.**

— **De ce nu se pot vedea?** — Pentru-că Japonezii sunt — insecte, au răspuns. Sunt niște insecte mici, cari ziua sunt ascunse prin carbă, ear noaptea intră pe ținuturile cizmei soldaților noștri și le sug sângele. Și cu un astfel de dușman luptăm noi!

— **Apoi dacă așa este, atunci în adevăr zădarnic luptă sclavii Țarului!**

— **Lipitoare în laringe.** Dintr'o revista științifică scoatem următoarele: Un medic din Smirna descrie 7 cazuri, în cari lipitoare scăpate pe gâtlee nu a mers în stomac ci s'a furșat ori în caverna nasală, ori în laringe, ori s'a adăpostit în gâtlee, ori în lăuntrul laringei. Primul caz a fost la un păstor de 25 ani, care s'a plâns de insomnie și respirațiune grea. Aceste simptome le-a atribuit însuși el împrejurărei, că a înghițit o lipitoare. Examenul medical a dovedit, că animalul a pătruns prin corzile vocale în laringe. Medicul au probat să o tragă afară cu cleștele, ca de comun când se află vru'n obiect în laringe. Dar asta n'a reușit, ci au fost nevoiți să trateze laringea cu cocaină, și astfel au izbutit să scoată lipitoarea incomodătoare. Pe semne cocainul este venin tare pentru lipitori, căci după tractare erau amețite, perind în câte-va minute. Lipitoarea în cazul de față a fost 6 zile în laringe, ear altă dată 9 zile.

— **Himen.** Gentila d-șoară Iuliana Sfera și tinerul Iuliu Crainic ales de preot în comuna Unip, au onoare a înștiința sərbarea cununiei lor, care se va ținea la 9/22 Maiu a. c. în biserica gr.-ort. română din Vég-Snt.-Mihaiu.

— **Invitare.** »Reuniunea de cetire și cântare din com. Iertof« are onoarea a vă invita la Concertul împreunat cu teatru și petrecere de joc care se va ține în 9/22 Mai 1904 în localitatea școalei din comuna Retisior (Réthely). Prețul de intrare L. I. 1. c. 20 f., l. II. 80 f., l. de stat 40 f. Inceputul la 8 ore seara. Venitul curat este destinat pe seama fond. Reuniunii. Comitetul.

— **Durere de stomac. Sgârchiuri de stomac, catar greu de stomac, la boale de stomac învechite și împotriva lipset de ape, tit, mijloc sigur. Purgativ sigur, inertia cronică a intestinului gros, la lipsa de scaun purgativ fără dureri, este thea întăritoare**

de stomac »*Centauria*« a farmacistului Kossuth.

Cutia de probă 1 cor. 20 fil.

Cutia mare . . . 2 cor. — —

In contra tusei, catarului (troahnă) gușlei, flegmei și iritațiunii gâtului este un efect eminent, pastilele de pept »*negu*«. Prețul 1 cor. Se pot căpeta în farmacia la »*Maria Fecioară*« a farmacistului Kossuth Pál, Arad, piața Boros-Béni Nr.

Mulțumite publice.

La petrecerea arangeată de inteligința noastră din Ghioroc și jur, cu concursul tinerii universitare din Budapesta a III zi de Paști binevoit a suprasolvi următorii domni: Dr. Alexandru Mocsonyi, 20 cor., Iosif Gal, Lucare cor., Dr. Aurel Vlad, 20 cor., Dimitrie Birău, 100 cor., Dr. Vasile Avramescu, 33 cor., Dr. Suciu, 18 cor., P. Givulescu, protopresbiter cor., Dr. Aurel Halik, 15 cor., Dr. Alexandru M. 5 cor., Dr. Atanasie Brădean, 5 cor., Konez B. 6 cor., Victor Popovici, 2 cor., Ioan I. Ardeleanu, 2 cor., Kaufmann Mátyás, 6 cor., Kaufmann J. 2 cor., Dr. Ioan Mezin, 2 cor., N. Ungureanu cor., Parteniu László, 1 cor., Nicolae Buda, 5 cor., N. N., 1 cor., Augustin Târziu, 4 cor., George Câmpean, 1 cor., Teodor Magoș, 1 cor., Eichel Adolf, 1 cor., Avarilly Gyula, 5 cor., George Mărcariu, 2 cor., Corneliu Popescu, 7 cor., Florin Roxin, 1 cor., Ioan Oltean, 2 cor., Rasko S. 3 cor., Kelemen András, 1 cor., Aurel Barz. cor., Terențiu Petroviciu, 2 cor., Rezik Albert cor., Walter János, 1 cor., Ispán György, 1 cor., Kaufmann Lajos, 3 cor., Arcadie Căcinea, 10 cor., Nicolae Conopan, 3 cor., Szilvassy Géza, 2 cor., Tabajdi Gyula, 2 cor., Kende Vilmos, 3 cor., I. Popescu, 2 cor., Nicolae Bogdan, 1 cor., George Montia, 8 cor., Ioan Mladin, 10 cor., George Stoian, 3 cor., Traian Givulescu, 3 cor., Fab. Mănuilă, 5 cor., Pavel Felicean, 5 cor., G. G. cor., Porfiriu Popescu, 5 cor., Constantin Mihulin, 2 cor., Romul Zab, 5 cor., Alex. Eftimie, 5 cor., Petru Pelle, 5 cor., Dimitrie 8 cor., Constantin Putici, 8 cor., Dr. Iulian S. 2 cor., Valeriu Oprean, 2 cor., Nicolae Molde 2 coroane.

Când ne permitem a aduce și pe aceste cale mulțumite noastre susnumitor d-ni pentru jertfete aduse nu putem întrelăsa ocaziunile nevenite de a da expresiune simțimentelor noastre de bucurie, atunci, când din incidentul petrecerii arangiate, dat ne-a fost a vedea intrunită de tr'un mănunchi o inteligință română atât de primmoasă, o cunună de dame din părțile celelalte îndepărtate ș. a. de pe Murăș, Deva, Oradea, Turda, Brașov, Ciaba, Chitighaz și din alte locuri precum și din Arad, Pecica, Sămbăteni, Căp. Covasinț, Șiria etc. E mândră comuna noastră la un mic apel i-a succes a întruni în podgoriile noastre floarea națiunii, fala neamului românesc, tinerimea noastră din capitala noastră care ea prin farmec. ni-a făcut posibil să dovedă despre eficarea existență a neamului nostru în aceasta parochie încungurată de străine mândră comuna noastră, și pentru aceea capitala țării noastre, este un bărbat, care înosecător că razele soarelui s'au deschis în această comună, — n'a pregetat ostăneală și speranță convenirea noastră prin succursul tinerimei noastre — să o facă cât de animată și splentidă. Acest bărbat e dl Dimitrie Birău proprietar și redactorul »*Poporului Român*« din Budapesta. mândru era apoi poporul nostru, când după celebra sf-ta liturgie, a putut saluta în mijlocul pe domnul deputat dietai Dr. Aurel Vlad apoi Târziu pe aleșii bărbați ai neamului și biserică noastre rev. domn Procopiu Givulescu, pe pop; pe spect. domni Dr. Ioan Suciu, Vasile diș, Ioan Russu Șirianu, Sever Secula etc. Cu un cuvânt am fost pe deplin mulțumiți cu cesul în ce privește cel moral, — ca s'a primit o inteligință, aleasă, că doară nici călăuș nici unde altădată, — cu cel material, că a venit curat de 328 cor.

In numele poporului meu din Ghioroc și jur în calitate ca preot al comunei mele, — vin să vă adreț această cale, a aduce mulțumita spect. d-șoară domni pentru binevoitorul sprijin moral și material, dorind tuturor ani mulți fericiri.

Nicolae Lupa preot.

In numele credincioşilor parohiei Cireşa cu fiii Zăvoi şi Ferdinandsberg — de pe valea Bistrii — ne-am ținut de datorința și pe calea aceasta a ne exprima cele mai sincere mulțămiri marimioşilor dăruitori, cari — la colecta întreprinsă de preotul local — au contribuit cu aboul lor: Ioan Popovici preot Ioan Azzola întreprinzător câte 20 cor. Nistor inv. în pens. din Iaz Avram Măgariu codrean Samfir Boldea jude com. câte 10 cor. Maria Popovici 8 cor. George David v. notari Atanasie Cherlea, Ivan Crpaz, epitrop Marcu Moisesescu epitrop câte 6 cor. Elisa Csaki născ. Peia, Ioan Grozăvescu preot în Corneareva Mihaî Bobiş Inv. Opruți Boldea, Troszt Béla, George Ferindescu jude com. Petruța Tușlean Găvrilă Tuștean Ioan Năgariu, Atanasie Știopu, Nicolae Totostean Iordan Boldea Troszt Béla câte 5 cor. George Hațegan Apostol Florei, Vladafir Toader câte 4 cor. Luca Boldea, Petru Vladulescu epitrop, Vichentie Radu, Pantelimon Avrămuți, Mihaî Popovici, Andras Olariu câte 3 cor. Dobrița Boldea, Vasilie Babeu Ilinca Babeu, Iordan Sêrbu, Nicolae Ferindescu, Constantin Olariu Elisabeta Popovici din Iaz August Harsharek Mihaî Borugă, Ana Georgescu Teofil Năgariu Păscălia Olariu, Alexandru Popovici, Avram Năgariu Nr. 5 2 cor. Traudafir Plecea, Maria Boldea, câte 2 cor. Antonie Bunei, Apostol Radu, Ștefan Mălăescu, Ioan Banceu, Iordan Bunei, Ștefan Olariu, Apostol Georgescu, Serafin Bunei, Iordan Radu, Solomia Boldea, Ioana Olariu, Grigorie Guntean, Brândușa Florei Ileana Mălăescu Maria Flecea, Ion Ferindescu, Sofrania Demian, Afilon Rachitovan, Samson Boldea, Avram Banceu, Sofrania Olariu, Icondie Radu, Neta Popovici, Mihaî Popovici, Alexandru Știopu, Arsenie Tuican, Mihai Olariu, Brândușa, Tuican, Ilie Tuican, Petru Popovici, Avram Banceu, Traudafir Plecea, Apostol Florei, George Bunei, Ioan Gherlea, Ioan Flecea, Simion Boldea, Ana Flecea, Loghin Banceu, Floar Olariu, Floare Florei, Petru Bostean, Maria Avrămuți, Ana Florei, Moise Rudaci, Nicolae Romănu.

documentele de plenipotență la casa institutului cel mult până la 4 Iunie st. n. a. c. Acțiunile se pot depune și la casa societății »Crișana« în Brad și reversele sunt a se înainta până la datul indicat.

Boița, la 8 Maiu 1904

Dr. Ioan Radu m. p. George Drăgan m. p.
președinte diriginte.

POȘTA ADMINISTRAȚIEI.

Nr. abon, 2834. Ioan O. Oșora. Ești în regulă. Abonamentul e plătit până la 1 Ian. 1905.

Paula Fiscea, Ulma. Abonamentul e plătit pe întregul anul 1904. Receptisul postal să fie document.

Bibliografie.

A apărut și se află de vânzare în *librăria Petru Simtion, Arad.* Propise pentru scris la examene. Tipar elegant și frumos litografat. Prețul 100 buc. Cor. 150. Porto — 30 fil.

A apărut:

Cărțile Săteanului Român, Schițe din popor de George Stoica. Editura foii populare „Răvașul“. Prețul 10 bani.

Cărțile Săteanului Român, Păcatele noastre de Petru Suci. Editura foii populare „Răvașul“. Prețul 15 bani.

Licitațiune minuendă.

La înțelesul decisului prevereratului Consistor diecesan gr.-ort. Arădan din 13/26 Iunie 1904. să escrie

sevârșite bine și fără procese și cari vor depune vadiul de 100%.

Răcășdia, din ședința comit. paroch. ținută la 17 Aprilie 1904.

Emilian Novacovici Nicolae Mergea
inv. și preș. com. par. not. com. par.

In conțelegere cu protopresb. tractual.

224 3—3

INSERTIUNI și RECLAME.

Un tiner gr.-or. de 21 de ani, ales preot într-o comună cu poziție frumoasă, cu o avere proprie de 10—15000 fl; dorește a face cunoștință cu o domnișoară inteligentă, din familie bună, cu ceva avere, și în etate de maximum 21 de ani.

Epistolele încât se poate provăzute cu fotografie sunt a se adresa la redacția »Tribunii« în Arad.

Se asigură serioșitate și cea mai perfectă discrețiune.

216 1—5

O domnișoară română,

care vorbește afară de limba română și cea germană și maghiară, și se pricepe la lucru de mână, se recomandă ca educatoare, ori și la domn veduv cu copii ca locțiitoare de mamă. A se adresa la administrația ziarului nostru.

Nr 208

Să caută o fată ori femeie mai tinăra ca îngrijitoare la o familie inteligentă pe lângă doi trați mici. Adresa la administrația

229 1—3

ucăți

e școală

cunoscuti, costă una coroană, pe lângă participativă a prețului plus port. O fileră expedițiunea se face în itură în blocuri tari pentru a ra frăngerii. Dela 100—750 buc. vânzarea se face pentru 72 fileră. Cu rambursă spesele de expedițiune sunt cu mult mai mari.

Biuroul de administrațiune al lui

Ingusz I és Fia.

Arad 207

Linia de vapor ungaro-americană.

Pentru a dovedi, cât de lipsite de adevăr sunt faimele răspândite despre dificultatea debarcării emigranților în America, ne provocăm la faptul că dintre cei 1000 de călători ai vaporului »Slavonia« nici unul n'a fost refuzat în New-York, căci toți au putut pune piciorul pe pământ american fără să se fi pretins dela ei plată specială. Dela Fiume spre New-York va pleca la 31 Maiu vaporul »Pannonia«, la 14 Iunie vaporul »Ultonia«. In spesele de călătorie sunt cuprinse spesele pentru întreprindere pe două zile în Fiume și pentru proviziunea întreagă sub durata călătoriei pe vapor. Cu deslușirile de lipsă servește secția pentru transportarea de persoane a »Adriei« : Fahrkarton — Central — bureau Budapesta, Vigadó-tér I. adresa telegrafică. Fahrkartbureau, Budapest.

Editor și redactor responsabil: Ioan Kusu-Șirianu.

in valoare de 8 cor. 40 fil. Mai mulți creștini, în Cireșa — Zăvoi și Ferdinandsberg au donat: un »Antimnis« cu 10 cor.; icoana »Nașterea D-lui Ius Christos« cu 8 cor. 40 fil; un »Clondir« de argint de China 10 cor. și un »Tas« pentru anaforă cu 3 cor.

Prea bunul și prea milostivul Dumnezeu să primească aceste jertfe, întru pomenirea și ierlarea păcatelor lor.

Toate obiectele amintite s'au procurat dela Librăria diecesană din Caransebeș.

Cireșa, 11 Aprilie 1904.

Ioan Popovici, Boldea Samfir,
preot. jude comunal.

Samsonu Boldea,
epitrop.

CONVOCARE.

Acționarii institutului de credit și economii »Zarandeană« sunt invitați la:

Adunarea generală extraordinară

ce se va ținea Duminecă în 5 Iunie st. n. a. c. la 3 ore p. m. în localul institutului.

Obiectele:

1. Deschiderea adunării.
2. Constatarea celor prezenți.
3. Raportul direcțiunii despre subscrierea capitalului urcat și solvirile făcute.
4. Modificarea §§-lor. 5, 6, 12, 23, 33, 46, 50 și 52 al statutelor.
5. Alegerea a 2 membrii pentru verificarea procesului verbal.

In lipsa membrilor receruți adunarea în sensul § 23 din statute se va ținea la 12 Iunie st. n. a. c. la locul și timpul indicat.

Domni acționari, cari voesc a participa la adunare în persoane sau prin plenipotențiași, sunt rugați ași depune acțiunile sau

II. din loc.

Prețul de exclamare e 20840. cor. 86 fil. Reflectanții la licitare sunt obligați a depune nainte de începerea licitarel vadiul de 100% dar în bani gata, stă însă în dreptul comitetului parochial a da lucrul la acela dintre licitanți, în care va avea mai mare garanță morală și materială.

Planul, preliminarul de spese și condițiunile de licitare se pot ceti la subsemnatul portatoriu al oficiului parochial.

Reflectanții nu pot pretinde diurne ori viatic, nici la studiere, nici la licitare.

Comlăuș, (O-szent.-Anna) 2/15 Maiu 1904,
Mihail Leucufia

par. gr.-or. rom.
234 3—3

Licitațiune minuendă.

Pe baza incuviințării Ven. Consistoriu diecesan din Caransebeș de ditto 22 Aprilie 1904 Nr. 1136 B. se escrie licitațiune minuendă pentru îngrădirea avliet bisericei gr.-or. rom. din Răcășdia, comitatul Caraș-Severin, cu zid de piatră cioplită și gard de fer, pe ditto 2 Iunie (15 Iunie st. n.) 1904 la 10 ore a. m. în școala gr.-or. rom. clasa II din loc. — Prețul exlamărei 9141 cor. 83 fil.

Modelele de piatră cioplită, planul și specificarea speselor se poate vedea în ori ce zi la oficiul comitetului parochial. —

Condițiunile licitațiunei se vor face cunoscute licitațiunilor înainte de începerea licitațiunei.

La licitațiune vor fi admiși numai măsatri esperți cari pot dovedi desteritatea prin mai multe întreprinderi de felul acesta

Primul institut de artă sud-ungar pentru
— zidirea de altare, de sculptură și de aurit.

Temesvár-Józsefváros, vis-à-vis de claustru.

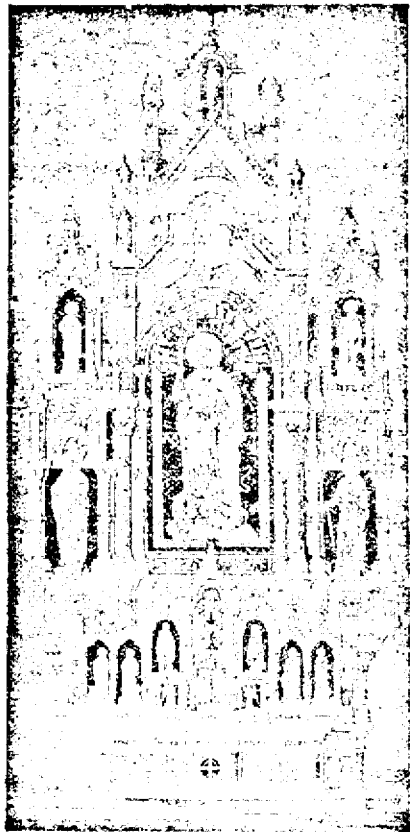
Atrăg atențiunea prea onoratei preoțimii și a d-lor curatori supremi bisericești, că în atelierul meu pregătesc iconostase noi, altare, scaune episcopice și alte

aranjamente complete bisericești. Pe iconostas pictez nouă icoane de artă, afară de aceea auresc și vâpșesc din nou iconostase vechi. Primesc și vâpșitul de biserică. Trimit schițe de plan gratuit. La dorință călătoresc la fața locului pe spesele mele. Recomand icoanele mele de relief, peatră masivă cu vâpșeală polichronică—statue sante dela 60—180 cm, mărim. *Madonna de Lourdes*. *Inima Mariei de 9 ani* bogat, aurite cu vâpșeală polichronică.

De present se pregătește pe seama bisericii din Keszeg-Mare: *Inima sfântă a lui Iisus și Madona de Lourdes* în înălțime de 160 cm.

De serviciu prompt și echitabil îngrijește:

140 5—52

NAGY NEP. JÁNOS

Temesvár-Józsefváros, Bonnaz-utca 6 sz.

Coasa de oțel „Bur“ este cea mai bună pe lume
ai cărei unici liferanți pentru întregul continent și pentru America sunt
Winkler és Grauer, Kőbánya 34

la cari e a se adresa ori ce corespondență privitoare la coase.

Coasa de oțel „Bur“ taie admirabil!

500 coroane plătesc, celui ce este în stare să ne arate o coasă de oțel „Bur“ veritabilă ca provenită din altă fabrică.

1000 coroane plătesc celui ce ne poate arăta dintre 100 coase de oțel „Bur“ două rele.

Coasa de oțel „Bur“ numai atunci este veritabilă, dacă mâner poartă gravată inscripția aceea: *W. G. Kőbánya*, iar latul ei este tipărită marca firmei cum arată figura asta: 190 4—2

Preț-curent ilustrat și gratuit.

Facem atent pe ori cine în interesul său propriu, de a se feri de mărfa de imitațiune. Coasa „Bur“ satisface pretențiunii ori-cui econom în modul cel mai perfect.

Acest favor are a-l mulțami coasa de oțel „Bur“ singur asupra lui său admirabil, nici prea tare, nici prea moale. Mai ales pentru aceea este coasa „Bur“ corespunzătoare, pentru-că are simțea grumaz tare, ear ascuțitul foarte subțire. Mulți economi strică și mai bună coasă, prin faptul că nu știu să o bată. Asta însă pe lângă toată nedibăcia economului este eschisă la coasa „Bur“, de care firma noastră trimite coasa bătută și probată. Pentru fie-care bucată se primește garanță, iar care nu corespunde schimbăm pentru altă însă mărturisim din experiență, că între 1000 coase nu e nici una rău.

Prețurile coasei de oțel „Bur“

60	70	75	80	85	90	95	100	110	120 cm.
1-80	2-10	2-20	2-30	2-40	2-70	2-80	2-90	3-20	3-60 Cor.

La comanda de 5 bucați suportă spesele postale; la comanda de 10 bucați fabrica nu numai că suportă și aceste cheltuieli, dar și o coasă în dar, ear la comanda de 20 bucați, fabrica pe lângă suportarea acestor cheltuieli și trimite și două coase, trimite și două coase de oțel „Bur“ 1 coroană. O cutie „Amegau“ bucată 30 fl. Apoi pentru bătutul coasei (nicovală și ciocan) 1 cor. 90 fl. Nouă pentru bătutul p. coasă nă. cu cheie cu tot 30 fl. 10 buc. 2 60

F. T.

Am oacul a Vă face cunoscut, că în urma extinselor mele legături sunt în stare de a mijoci împrumuturi (amortisari pe lângă interese) de 4.3%, 4.5% și 5%

cu plătire pe

15, 20, 25, 30, 40 și 50 ani

pe posesiuni mai mari sau mai mici și pe case de chirie dela oraș cari împrumuturi sunt a se plăti în rate de jumătate an; în rate se cuprinde capital și interese.

Sunt în legătură continuă atât cu instituttele de bani din provincie, precum și cu toate cele din Budapesta prin ce sunt în stare a mijloci împrumuturile foarte ieftin și în timp scurt, precum și de a le plăti fără ori-ce detragere.

Spese preventive nu sunt, honorarul meu după toameala să plătește ulterior, atestatele cu spese nu sunt de lipsă, numai extrasul autentic al cărții funduale și coala de cataster se recere; servesc prompt în ori-ce direcțiune cu deslușire.

Provocându-mă tot odată la lucrul cunoscut de toți, că în anii din urmă interesele împrumuturilor amortisabile au scăzut foarte, mai ales le stă în interes celor ce au îngreioate imobilele cu împrumuturi vechi scumpe, că acestea să le schimbe cu împrumuturi nouă ieftine, cu atât mai tare că trecând cu vederea chiar, că aceste împrumuturi prin convertire să fac fără timbru și taxă, cu așa de mari avantaje, încât solvirile anuale aduc o economie considerabilă; notez că aceste avantaje le dovedesc numerice tuturor stimaților mei clienți, cari se adresează la mine.

Atrăgându-vă atențiunea asupra celor de sus, Vă rog tot odată, ca la cas de lipsă să Vă folosiți de mijlocirea mea, când P. T. D.-Voastră Vă veți convinge, că din împrumuturile câștigate prompt veți avea avantajii foarte însemnate.

Rog a se aduce extrasul cărții funduale.

Cu deosebită stimă:

HERZOG SÁNDOR

ARAD, Strada Weitzer János (Templom) Nr. 15, ușa 7.